

Radosław Botev
Redaktor naczelny „Echo Mszczonowa”
ul. Szkolna 49
96-323 Lutkówka

Lutkówka, 23 września 2016 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie
ul. Jasna 2/4
00-013 Warszawa

Sygn. akt II SAB/Wa 527/16

PISMO

W odniesieniu do pisma Rzecznika Prasowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 lipca 2016 r. wskazuję, iż nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem Skarżonego, jakoby udzielenie odpowiedzi na wniosek o udostępnienie informacji publicznej zwalniało Skarżonego z obowiązku udzielenia odpowiedzi na przekazaną odrębnie, w późniejszym terminie krytykę prasową.

Przedmiotowa skarga została złożona w następującym stanie faktycznym:

W dniu 6 lutego br. Skarżący zwrócił się do Skarżonego z wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej dotyczącej działalności Centralnego Ośrodka Szkoleniowego ZUS w Osuchowie. Poza sporem jest, że żądana informacja została prawidłowo udostępniona. Postępowanie w tym zakresie nie stanowi przedmiotu niniejszej skargi.

Udostępniona informacja posłużyła natomiast Skarżącemu do napisania krytycznego wobec Skarżonego artykułu prasowego pt. „Arystokraci ZUS-u” w czasopiśmie internetowym „Echo Mszczonowa”. W dniu 2 marca 2016 r. Skarżący przekazał Skarżonemu wydruk artykułu z żądaniem udzielenia odpowiedzi na krytykę prasową na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz.U. 1984 nr 5 poz. 24 z późn. zm.) (pismo przekazujące krytykę oraz wydruk artykułu w załączeniu). Wobec braku reakcji na ww. żądanie Skarżący złożył przedmiotową skargę.

Skarżony natomiast zdaje się utożsamiać pojęcie odpowiedzi na krytykę prasową, o której mowa w art. 6 ust. 2 ustawy – Prawo prasowe, z pojęciem udzielenia informacji publicznej, o której mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2015 poz. 2058 z późn. zm.). Tymczasem instytucje te mają charakter całkowicie rozłączny – uregulowane są w odrębnych przepisach, odmiennie określono dla nich krąg podmiotów uprawnionych i podmiotów zobowiązanych, różna jest także treść przysługującego Skarżącemu w obu przypadkach prawa.

Nie powinno budzić wątpliwości, że zachowanie rzetelności dziennikarskiej wymaga, aby napisanie artykułu prasowego poprzedzone było zebraniem informacji z wiarygodnego źródła. W tym celu też Skarżący złożył wniosek o udzielenie informacji publicznej – w świetle art. 3a ustawy Prawo prasowe

jest to bowiem tryb uzyskiwania informacji właściwy także dla prasy. Dopiero uzyskane w ten sposób informacje posłużyły do napisania artykułu, stanowiącego krytykę prasową, która następnie została przekazana Skarżonemu z żądaniem udzielenia odpowiedzi. Tym samym przekazanie krytyki prasowej nie jest tożsame z żądaniem informacji, gdyż w świetle art. 12 ust. 1 pkt 1) ustawy Prawo prasowe dziennikarz zobowiązany jest uzyskać i zweryfikować informacje jeszcze przed opublikowaniem materiału. Przekazanie krytyki prasowej z żądaniem udzielenia odpowiedzi w trybie art. 6 ust. 2 Prawa prasowego ma natomiast na celu uzyskanie stanowiska (komentarza) podmiotu zobowiązanego wobec treści już opublikowanej krytyki.

Krytyka prasowa ze swojej definicji zawiera wskazanie nieprawidłowości, które zdaniem dziennikarza powinny zostać naprawione, a często także sugestie dotyczące sposobu takiej naprawy. Odpowiedź na krytykę powinna zatem zawierać nie tyle informację co do prawdziwości przedstawionych w krytyce faktów, co wskazanie, czy zdaniem podmiotu zobowiązanego przedstawione okoliczności rzeczywiście stanowią nieprawidłowość oraz czy możliwe lub zasadne jest ich naprawienie w sposób wskazany w artykule prasowym. Krytyka prasowa jest bowiem sposobem sprawowania kontroli społecznej, a w celu umożliwienia tej kontroli ustawodawca nałożył na niektóre podmioty obowiązek zajmowania stanowiska wobec zarzutów stawianych przez prasę. Jak stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 29.09.1999 r., sygn. akt II SA 1397/99, „...odpowiedź na krytykę prasową jest tym, czym odpowiedź w potocznym tego słowa znaczeniu. Powinna być repliką, reakcją na postawione pytanie albo zarzut. Powinna odnosić się do treści tego pytania lub zarzutu, czyli wyrażać rzeczowy stosunek do krytyki zawartej w publikacji prasowej.” Nie sposób zatem zgodzić się ze stanowiskiem Skarżonego, jakoby pojęcie odpowiedzi na krytykę prasową nie zawierało konieczności polemiki z opublikowanym artykułem.

Przekazany Skarżonemu krytyczny materiał prasowy formułuje wobec Skarżonego szereg zarzutów, w szczególności zawiera negatywną ocenę polityki ZUS w zakresie nieudostępniania ogółowi społeczeństwa zabytkowego Pałacu Platerów w Osuchowie. Dodatkowo artykuł stawia pytanie o możliwość kompromisowego – zdaniem autora artykułu – rozwiązania tej sprawy poprzez udostępnianie społeczeństwu samego parku pałacowego. Skarżony natomiast nie odniósł się do żadnej z tych kwestii (jak też i do pozostałych, pobocznych kwestii poruszanych w artykule), a tym samym uchybił obowiązkowi wynikającemu z art. 6 ust. 2 ustawy – Prawo prasowe. Z tego względu Skarżący podtrzymuje skargę i wnosi o zobowiązanie Skarżonego do udzielenia odpowiedzi na krytykę prasową.

Radosław Botev

Załączniki:

- artykuł prasowy „Arystokraci ZUS-u” i odpis pisma z żądaniem udzielenia odpowiedzi na krytykę
- dowód uiszczenia opłaty od niniejszej skargi